

NAŠE SLIKE.

Sassoferatova „Madona“ (str. 8.) je izmed poetičnih italijanskih koncepcij, katere v sv. družini vidijo idilični rodbinski moment ter rade združujejo s svetopisemskimi osebami tudi druge svetnike in zgodovinske osebe. Zadaj stoji sveti Frančišek, ob strani pa svetnica, katero palmova veja označuje kot mučenico.

Adriaen van Ostade (1610—1675) je najglasovitejši nizozemski slikar kmečkih prizorov. Vedno zopet slika kmečko hišo, kmečko gostilno, kmečko šolo, veselice na vasi itd. Ostade je mirer, nekoliko šaljav opazovavec, ki jako fino vodi svetlobo. Naša priloga in slika str. 17. kaže dva taka pristno nizozemska interieura. Jako zabavna je „Kmečka šola“ nizozemska. V sredi sedi gospod učitelj, kateri ravno kar kara zanikrnega učenca. Najbrže ne bo ostalo samo pri besedah, kajti levica učiteljeva že stiska kuhinjsko žlico, katera bo podpirala vtisek opomina. Drugi učenci se učé in zabavajo po svoje. Uboge knjige, ki morajo služiti takim učenjakom!

Poleg krasne slike Rusa Sudkovskega, ki nam kaže Očakovsko pristanišče v polsnegu s finimi svetlobnimi izpremenji, vidijo čitatelji na str. 48. Vereščaginovo „Zmagoslavno slovesnost“. Divji Azijati praznujejo zmago. Na sulicah so nabodene glave sovražnikov, ki s steklenimi očmi gledajo dol na nečloveške zmagovavce. Alaha slave kruti moslimi, da je dal moč v njihovo roko. Vereščagin kaže tudi v zmagoslavju nečloveško krutost vojske. Vse, kar je v zvezi z vojsko, po Vereščaginu dela človeka sirovega in nečutnega. Še ko slavi fanatični vojak zmago nad sovražniki, ko zahvaljuje svoje božanstvo za izkazano pomoč, se ne more zatajiti nečloveški značaj vojske.

Med našimi slikami vidijo čitatelji podobo Gašperja Križnika (str. 55.) Bil je priden nabiravec narodnega blaga, tudi sotrudnik našega lista. Po stanu je bil trgovec v Motniku. O priliki kaj več o njem. O Franu Podgorniku smo govorili že lani. Dr. Karol Lueger, (str. 61.) dunajski župan in nevstrašeni voditelj dunajskih krščanskih socialcev, je nedavno praznoval svojo šestdesetletnico. Slednjič podajamo tudi sliko francoskega ministrskega predsednika Comba (str. 61.), katerega ime pomeni zdaj boj proti katoliški cerkvi. Krščanske šole Combes s silo zatira, redovnike in redovnice izganja in hoče zatreti vsako sled krščanske vere na Francoskem Sicer ima le majhno večino v zbornici, a s pomočjo prostoizidanske lože brezobzirno izkorišča svojo oblast.

Na bojišču zadnji mesec ni bilo znamenite izpremembe. Okolo Port Arturja divjajo sicer vroči boji, a Japonci še zdaj niso dosegli posebnih uspehov. Ruske ladje v pristanišču so sicer razbite, a tudi Japonci so izgubili oklopnico „Jašimo“. Najljutejše se boré za „grič 203 m“, katerega posest je jako važna. Baltiško brodovje pa je zdaj na pol pota, a že od-

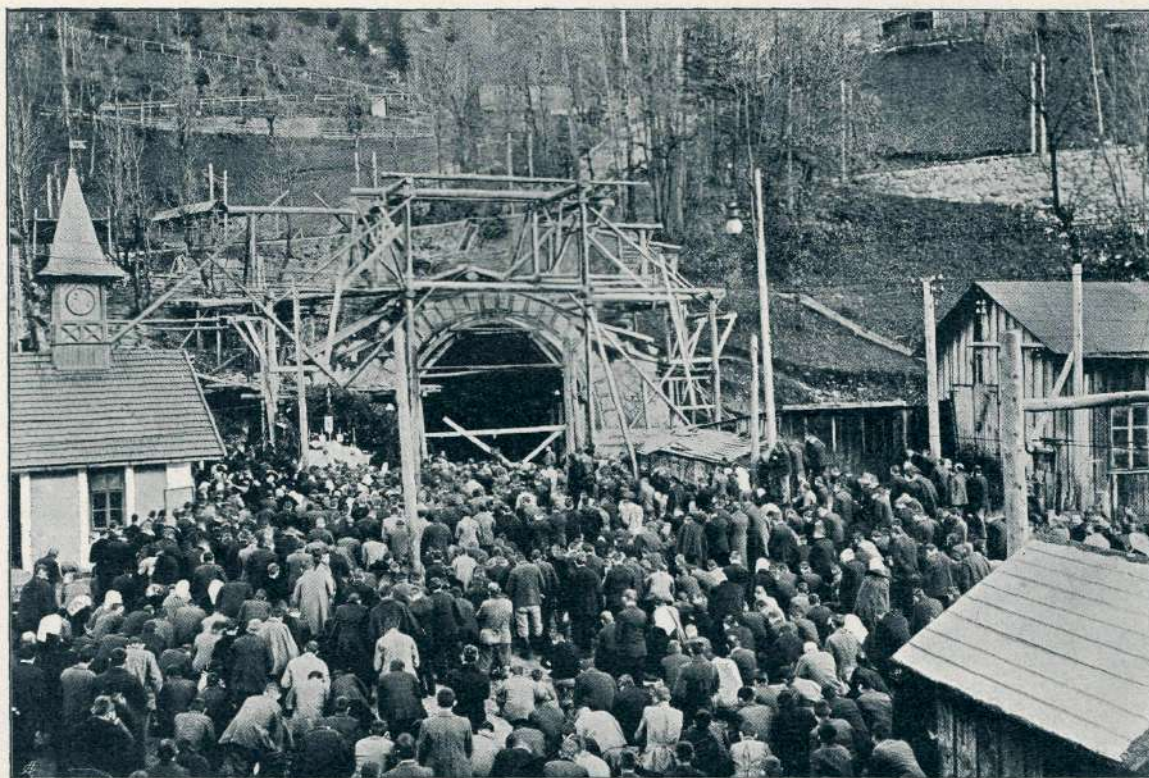

„Turnček“ v Šmariji na Dolenjskem.

pošiljajo Rusi tudi tretje brodovje na bojišče. Vse je zdaj odvisno od tega, ali bo mogel admiral Roždestvenskij priti v varno пристanišče v Vladivostoku in se združiti s Skrydlovem, ali mu pa prestrižejo Japonci pot in uničijo brodovje. „Navarin“ (str. 64.) je oklopnica baltiškega brodovja, pravi orjak izborne konstrukcije. Pretresljiv prizor vidijo čitatelji na str. 60. Grozno je gledati po bitki razmesarjena trupla na kupih.

„Turnček“ v Šmariji, o katerem govorimo v spisu o šmarskem „šomaštru“, je ostalina iz turških časov. Takrat je bila Šmarija še nekaka trdnjava proti Turkom ali vsaj pribežališče celi okolici, kadar so se bližali sovražniki. Grmade v Kriški vasi nad Višnjo

nje. „Turnček“ torej edini še spominja na prejšnje čase, njegovih treh tovarišev pa ni več, samo v temelju, kadar kaj kopljejo, jih zopet zaslede. Sedanji „cvingar“, pokopališčna ograja, je ostanek starega zidovja, kar nam priča meter široki zid. Na severovzhodni strani so stale takoimenovane „kaplanske kašče“, kamor so znesli blago, kadar so bežali v trdnjavo. Tudi teh ni več. „Turnček“ in kar je prizidanega, služi zdaj za kaplanijo. V „turnčku“ je bila prva šola, „Turnček“ je bil mesto za seje, za izpraševanje in za vse, kar je bilo v vasi važnega. Njegov zid je 1 m debel. Kar so vzeli iz njega ponavljavno šolo, je pripadel župniji, dočim je bil prej občinski.

PRED KARAVANŠKIM PREDOROM NA HRUŠICI:
SLUŽBA BOŽJA ZA PONESREČENE DELAVCE.

Goro, na Tabru, na Magdalenski gori so jim to hitro naznanile. Šmarska cerkev je bila obdana od vseh štirih strani z visokim zidovjem, na oglih pa so stali štirje stolpi, enaki, kot vidimo našega na sliki str. 56. Edini ta se je ohranil, druge so podrli, ko je izgubila trdnjava svoj pomen. Ljudstvo ga imenuje „turnček“. Ko so kopali temelj za sedanji kolodvor na bližnjih Podolnicah, so našli tam cele kupe podkov stare oblike, iz česar se da sklepati na bitko. Po svoji legi je mogla biti Šmarija po dolini ob Krki navzgor proti Ljubljani poslednja trdnjava. Tudi v francoskih vojskah je imela še svoj pomen, kar kažejo boji okoli

Zdaj je „turnček“ mesto izobraževalnega društva, kjer čitajo, predavajo, predstavljajo igre itd. Naša slika je posneta po akvarelni skici rajnega dekana Sitarja.

Karavanški predor je zahteval nedavno več žrtev. V predoru so eksplodirali plini, in enajst delavcev je bilo takoj mrtvih, več pa nevarno poškodovanih. Pogreb ponesrečenih je bil velikanski. Pozneje so pred vhodom v predor imeli božjo službo za ponesrečence. Naša slika str. 57. nam kaže ta ginljivi prizor in tudi okolico predora na Hrušici.